

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кафедра загального землеробства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ФАХУ

для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія»
галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

м. Кропивницький - 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до дисципліни
3. Мета і завдання дисципліни
4. Формат дисципліни
5. Результати навчання
6. Обсяг дисципліни
7. Ознаки дисципліни
8. Пререквізити
9. Технічне і програмне забезпечення
10. Політика курсу
11. Навчально-методична карта дисципліни
12. Система оцінювання та вимоги
13. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Вступ до фаху
Рік навчання	2023-2024 навчальний рік
Викладач	Тамара ШЕПІЛОВА, доцент кафедри загального землеробства, к.с.-г. н. Юрій МАЩЕНКО, старший викладач кафедри загального землеробства, кандидат с.-г. наук
Контактний телефон викладача	(0522)390552 – викладацька кафедри загального землеробства
Е-mail викладача	shepilova.tamara@gmail.com mawenko2015@gmail.com
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді кафедри та http://moodle.kntu.kr.ua/ курс «Вступ до фаху». Онлайн консультації за попередньою домовленістю ZOOM https://us04web.zoom.us/j/76082154286?pwd=Qm5DRU1HejJmTmVoVINYQTgwZnBPUT09 або Viber (+380665190496) в робочі дні з 9.00 до 15.00. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту

2. Анотація до дисципліни

Дисципліна “Вступ до фаху” передбачає формування у здобувачів уявлень про агрономію як науку і її зв’язок з іншими науками, визначення основних аспектів базових технологічних дисциплін при підготовці фахівців напрямку “Агрономія”. Сучасні методи вирощування сільськогосподарських культур, з врахуванням зональних ґрунтово-кліматичних умов, особливості екологічно чистих технологій. Ознайомлення здобувачів з основними формами навчального процесу, особливостями агрономічної праці в господарстві, обов’язками основних агрономічних посад.

3. Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни - формування загальної уяви про сільське господарство, агрономію, землеробство, ґрунт та його родючість, технології вирощування польових культур, екологічні проблеми в аграрному секторі України.

Завдання - отримання здобувачами знань та навиків з агрономії, землеробства, екологічних проблем аграрного сектору; знати сучасні технології вирощування сільськогосподарських культур, з врахуванням зональних ґрунтово-кліматичних умов, особливості органічного землеробства.

4. Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій, поєднуючи із практичними роботами.

Формат очний (offline / Face to face)

Для заочної форми навчання:

Під час сесії формат очний (offline / Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти наступними **загальними компетентностями:**

- ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

Результати навчання:

- ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

6. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин	
	Очна форма	Заочна форма
лекції	16	4
практичні	16	2
самостійна робота	58	84
всього	90	90

7. Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів/ годин	Кількість змістовних модулів	Вид підсумкового контролю	Обов'язкова/ вибіркова
2023-2024	1	1	201 Агрономія	3/90	2	залік	Обов'язковий освітній компонент спеціальної (фахової) підготовки

8. Пререквізити

Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, компонента вивчається на 1-у курсі, передбачає набуття знань про агрономію та сільське господарство. Після дисципліни Вступ до фаху викладаються наступні дисципліни: ґрунтознавство з основами геології, землеробство, фізіологія рослин, рослинництво, кормовиробництво, агрохімія та еколого-адаптивні системи застосування добрив.

9. Технічне і програмне забезпечення

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

10. Політика курсу

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізень на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу в ЦНТУ; Положення про критерії оцінювання здобувачів вищої освіти в ЦНТУ; Положення про рубіжний контроль успішності та сесійну атестацію здобувачів вищої освіти ЦНТУ; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

11. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, академічні години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття)/ формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Завдання сільського господарства							
Тиж.1 (за розкладом) 2 год.	Тема 1. Основне призначення та особливості сільського господарства 1.1. Структура сільського господарства 1.2. Проблеми аграрного сектору	Лекція / Face to face	Презентація	1, 3, 6, 14 moodle.kntu.kr. ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Розвиток сільськогосподарської освіти, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж. 1 (за розкладом) 2 год.	Тема 1. Морфологічні особливості зернових культур.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття
Тиж. 2 (за розкладом) 2 год.	Тема 2. Поняття про агрономію. 2.1. Поняття про агрономічні науки 2.2. Взаємозв'язок землеробства і тваринництва	Лекція / Face to face	Презентація	1, 2, 3, 8, 12 moodle.kntu.kr. ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Історія розвитку землеробських знарядь, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж. 2 (за розкладом) 2 год.	Тема 2. Зернові бобові культури.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття

Тиж. 3 (за розкладом) 2 год.	Тема 3. Фактори життя рослин. 3.1. Космічні та земні фактори життя рослин 3.2. Значення зернових та бобових культур в аграрному секторі	Лекція / Face to face	Презентація	2, 3, 9, 12, moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Виникнення землеробства, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж.3 (за розкладом) 2 год.	Тема 3. Технічні культури.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття
Тиж. 4 (за розкладом) 2 год.	Тема 4. Грунт та його родючість. Значення біологічного азоту у відтворенні родючості ґрунту. 4.1. Поняття про ґрунт 4.2. Показники родючості ґрунту 4.3. Значення біологічного азоту	Лекція / Face to face	Презентація	1, 5, 6, 10, 11 moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Наукові підходи до раціонального використання земельних ресурсів, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж.4 (за розкладом) 2 год.	Тема 4. Прядивні культури.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	4 балів	До наступного заняття
Тиж. 4	Змістовий контроль № 1	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Виконати тестове завдання	15 балів	До наступного заняття
Змістовий модуль 2. Види та особливості технологій вирощування сільськогосподарських культур							
Тиж. 5 (за розкладом) 2 год.	Тема 5. Значення сільськогосподарської метеорології в землеробстві. 5.1. Поняття про метеорологічні величини 5.2. Несприятливі погодні явища та їх вплив на розвиток культур	Лекція / Face to face	Презентація	4, 6, 9, 15, moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Забруднення атмосферного повітря і заходи боротьби з ним, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж. 5 (за розкладом) 2 год.	Тема 5. Олійні культури.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття

Тиж. 6 (за розкладом) 2 год.	Тема 6. Склад, структура і функції агротехнологій та окремих технологічних етапів. 6.1. Класифікація технологій вирощування культур 6.2. Значення і особливості сидератів	Лекція / Face to face	Презентація	2, 3, 8, 12, moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Основні фактори життя культурних рослин, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж. 6 (за розкладом) 2 год.	Тема 6. Кормові злакові трави	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття
Тиж. 7 (за розкладом) 2 год.	Тема 7. Адаптивні технології. Особливості застосування технології No-till. 7.1. Адаптивний потенціал 7.2. Нульовий обробіток ґрунту	Лекція / Face to face	Презентація	1, 3, 6, 10, 13 moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Переваги та недоліки нульового обробітку ґрунту, 2 год.	4 балів	Самостійна робота до наступної лекції
Тиж. 7 (за розкладом) 2 год.	Тема 7. Кормові бобові трави	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	5 балів	До наступного заняття
Тиж. 8 (за розкладом) 2 год.	Тема 8. Особливості ведення органічного землеробства. Застосування системи точного землеробства 8.1. Принципи виробництва та переробки органічної продукції 8.2. Поняття про систему точного землеробства	Лекція / Face to face	Презентація	2, 3, 6, 9, 10, moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати реферат на тему: Історичні передумови становлення органічного удобрення в землеробстві України, 2 год.	4 балів	Самостійна робота
Тиж. 8 (за розкладом) 2 год.	Тема 8. Основні агрономічні посадки.	Практичне заняття / Face to face	Методичні рекомендації	16	Опрацювати матеріал практичного заняття 2 год.	4 балів	Здати практичну роботу
Тиж. 8	Змістовий контроль № 1	Тест	Тест	moodle.kntu.kr.ua курс Вступ до фаху	Виконати тестове завдання	15 балів	До кінця тижня

12. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: залік.

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний і підсумковий) з компонента «Вступ до фаху» здійснюється згідно кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчального процесу. Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів. Він складається з рейтингу навчальної роботи (міра засвоєння теоретичних знань, рівень оволодіння практичними вміннями і навичками, здатність до самостійної роботи, стан відвідування занять, активність, своєчасне проходження контрольних заходів).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням компоненти

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і здобувачів на першому занятті:

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» - здобувач вищої освіти має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «незараховано» - здобувач вищої освіти має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної компоненти, яка виводиться як сума проміжних оцінок.

Вимоги до письмової роботи (заочна форма навчання):

Вивчення компоненти передбачає обов'язкове виконання здобувачами вищої освіти заочної форми навчання письмової домашньої контрольної роботи за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера здобувача вищої освіти за списком в навчальних журналах академгрупи. Завдання та вимоги до виконання контрольної містяться в Навчально-методичному комплексі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі при вивченні дисципліни «Вступ до фаху»

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	тест	ЗК1	T5	T6	T7	T8	тест	ЗК2	
9	9	9	8	15	50	9	9	9	8	15	50	100

Примітка: T1, T2, ..., T7 – навчальні тижні

13. Рекомендована література

Основна

1. Землеробство : Підручник І. Д. Примака, Л. В. Єзерківська, Ю. В. Федорук та ін.; За ред. І. Д. Примака. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. 578 с.
2. Агрономічне ґрунтознавство. І. Д. Примака, В. І. Купчик, М. В. Лозінський, М. В. Войтовик та ін.; За ред. І. Д. Примака. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 580 с

3. Введення до спеціальності : навч. посіб. за ред. Примака І. Д., Примак О. І. К. : Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
4. Барановська Л. В., Дьомін А. І., Побережна Л. Л. Вища освіта України і Болонський процес : Навчально-методичний посібник з організації самостійної роботи студентів та аспірантів вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації за вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Біла Церква, 2007. 108 с.
5. Бур'яни в землеробстві України: прикладна гербологія. І. Д. Примак, Ю. П. Манько, С. П. Танчик та ін. ; За ред. І. Д. Примака та Ю. П. Манька. Біла Церква, 2005. 664 с.
6. Загальне землеробство. В. О. Єщенко, П. Г. Копитко, В. П. Опришко, А. П. Бутило та ін.; За ред. В. О. Єщенка. К. : Вища освіта, 2004. 336 с.
7. Кривов В. М. Екологічно безпечне землекористування Лісостепу України. Проблема охорони ґрунтів. К. : Урожай, 2008. 302 с.
8. Наукові основи землеробства. І. Д. Примак, В. А. Вергунов, В. Г. Рошко та ін.; За ред. І. Д. Примака. Біла Церква, 2005. 408 с.
9. Ресурсозберігаючі технології механічного обробітку ґрунту в сучасному землеробстві України. І. Д. Примак, В. О. Єщенко, Ю. П. Манько, М. І. Трегуб та ін. ; За ред. І. Д. Примака. К. : Квіц, 2007. 272 с.
10. Рослинництво : Підручник. С. М. Каленська, О. Я. Шевчук, М. Я. Дмитришак, О. М. Козяр та ін. ; За ред. О. Я. Шевчука. К. : НАУУ, 2005. 502 с.
11. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності: навч.-метод. посіб. Витвицька О. Д., Кулаєць М. М., Демешкант Н. А. та ін. К. : АграрМедіаГруп, 2011. 333 с.
12. Теоретичні основи загального землеробства: навч. посібн. І. Д. Примак, В. І. Купчик, О. І. Ряба, Г. І. : Демидась, В. О. Єщенко; За ред. І. Д. Примака. К. : Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
13. Сільськогосподарська метеорологія і кліматологія. І. Д. Примак, А. М. Польовий, І. П. Гамалій; За ред. І. Д. Примака. Біла Церква, 2008. 488 с.
14. Історія агрономічної науки і техніки: Навчальний посібник. І. Д. Примак, В. М. Ткачук, Л. В. Центило, О. І. Примак, С. М. Каленська; За ред. І. Д. Примака. Вінниця: ТОВ «НіланЛТД», 2014. 262 с.
15. Адаптивні системи землеробства : Навч. посібник. В. П. Гудзь, І. Д. Примак, М. Ф. Рибак та ін. ; За ред. В. П. Гудзя. К. : Центр учбової літератури, 2007. 336 с.

16. Вступ до фаху. Метод. реком. до проведення практ. робіт для здобувачів. спец. 201 – Агрономія. Т. П. Шепілова, Ю. В. Мащенко. М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. загального землеробства. Кропивницький : ЦНТУ, 2023. 66 с.

Додаткова

17. Грабовська Т. О. Студентське самоврядування. К. : Видавничий центр НАУ, 2004. 46 с.
18. Дем'янюк Т. Виховний процес у вищому закладі освіти. К. : Редак. видав. відділ Рівненського гуманітарного ун-ту, 2003. 227 с.
19. Журавський В. С., Згуровський М. З. Болонський процес : головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. К. : ІВЦ “Видавництво Політехніка”, 2003. 200 с.
20. Кремень В. Г. Освіта і наука України : шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи). К. : Грамота, 2003. 215 с.
21. Несприятливі метеорологічні умови в землеробстві : захист від них культурних рослин. І. Д. Примака, В. А. Вергунов, П. У. Ковбасюк та ін.; За ред. І. Д. Примака. К. : Кондор, 2006. 314 с.
22. Мащенко Ю. В., Семеняка І. М. Удосконалена технологія вирощування гречки в умовах північного Степу. Аграрна наука виробництву. К. : Національна академія аграрних наук України. 2014. № 3 (69). С. 14.
23. Шепілова Т. П., Петренко Д. І., Лещенко С. М., Васильковська К. В., Ковальов М. М. Науково обґрунтована оптимізація агротехніки вирощування сої. Scientific Progress & Innovations. 2023. № 26 (2). С. 56–59.
24. Васильковська К.В., Андрієнко О.О., Шепілова Т.П. Ефективність агродронів в системі точного землеробства. Аграрні інновації, 2023. № 17. С. 13-18.
25. Шепілова Т. П., Петренко Д. І., Лещенко С. М., Скриннік І. О., Артеменко Д. Ю. Ефективність застосування добрив на посівах сої в умовах Північного Степу України. Вісник ПДАА. 2021. № 1. С. 37–42.

Інформаційні ресурси

26. Курс «Вступ до фаху» на сайті дистанційної освіти ЦНТУ <https://moodle.kntu.kr.ua/course/view.php?id=1682>
27. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського <https://library.kr.ua/>
28. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
29. Бібліотека Центральноукраїнського національного технічного університету <http://library.kntu.kr.ua/>

30. Репозитарій Центральноукраїнського національного технічного університету <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/>
31. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України <http://dnsgb.com.ua/>
32. Кафедра загального землеробства Центральноукраїнського національного технічного університету <http://agro.kntu.kr.ua/>
33. Інституту сільського господарства Степу <https://isgs-naan.com.ua/>
34. Бібліотека Інституту сільського господарства Степу <https://isgs-naan.com.ua/members/login/>
35. База даних Scopus <https://www.scopus.com/freelookup/form/author.uri>
36. База даних Web of Science
<https://clarivate.com/webofsciencgroup/solutions/web-of-science/>
37. База даних Orcid <https://info.orcid.org/what-is-orcid/>
38. Департамент агропромислового розвитку Кіровоградської обласної державної адміністрації <https://apk.kr-admin.gov.ua/>